

ДОГОВОР
МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ИНДИЈА
ЗА
ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА
НА ИНВЕСТИЦИИ

Владата на Република Македонија и Владата на Република Индија (во понатамошниот текст „Договорни страни“);

Со желба да создадат поволни услови за поттикнување поголеми инвестиции од инвеститорите на едната Договорна страна на територијата на другата Договорна страна;

Согледувајќи дека поттикнувањето и заемната заштита на таквите инвестиции, согласно меѓународен договор, ќе ги стимулира поединечните деловни иницијативи и ќе го зголеми просперитетот на двете земји;

Се договорија за следното:

Член 1 **Дефиниции**

За целите на овој Договор:

1. изразот „инвестиција“ се однесува на секаков вид на средство основано или стекнато, вклучувајќи промени во формата на таквата инвестиција, од страна на инвеститор на едната Договорна страна на територијата на другата Договорна страна, во согласност со националните закони на Договорната страна на чија што територија е направена инвестицијата, а особено, иако не исклучиво, вклучува:

- а) движен и недвижен имот, како и други права како што се хипотеки, залози или гаранции;
- б) акции, удели и должнички хартии од вредност издадени од компанија и било која друга слична форма на учество во компанија;
- в) побарувања кои гласат во пари или други услуги врз основа на договор кои имаат финансиска вредност;
- г) права од интелектуална сопственост, вклучувајќи, авторски права, трговски марки, патенти, права од индустриска сопственост, know-how или goodwill во согласност со релевантните закони на соодветната Договорна страна;
- д) деловни концесии доделени во согласност со закон или договор, вклучувајќи концесии за истражување и вадење нафта и други минерали.

2. изразот „инвеститор“ се однесува на секое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестира на територијата на другата Договорна страна.

а) изразот „физичко лице“ во однос на која било Договорна страна се однесува на секој државјанин на која било Договорна страна кој го добива својот статус од законот што е на сила во соодветната Договорна страна;

б) изразот „правно лице“ во однос на која било Договорна страна се однесува на секое правно лице вклучувајќи претпријатија, компании, корпорации, деловни здруженија и/или организации што се основани, воспоставени или организирани во согласност со соодветните закони на која било Договорна страна и што имаат седиште на територијата на таа Договорна страна.

3. изразот „приноси“ се однесува на паричните износи остварени од инвестицијата како што се добивка, камата, капитална добивка, дивиденда, лиценци надоместоци и провизии.

4. изразот „територија“ се однесува на :

а) во однос на Република Македонија: територијата на Република Македонија, вклучувајќи ја копнената површина, водената површина и воздушниот простор, над која Република Македонија има суверенитет, суверени права и јурисдикција над таквите права во согласност со меѓународното право;

б) во однос на Република Индија: територијата на Република Индија, вклучувајќи ги нејзините територијални води и воздушниот простор над нив и други поморски зони, вклучувајќи ја Ексклузивната економска зона и континенталниот гребен, над која Република Индија има суверенитет, суверени права или ексклузивна јурисдикција во согласност со нејзините закони што се на сила, со Конвенцијата на Обединетите нации од 1982 година за право на морето и со меѓународното право.

Член 2

Опфат на Договорот

Овој Договор ќе се однесува на сите инвестиции извршени од инвеститори на која било Договорна страна на територијата на другата Договорна страна, прифатени како такви во согласност со нејзините закони и прописи, без оглед дали се извршени пред или по влегувањето во сила на овој Договор.

Член 3

Поттикнување и заштита на инвестиции

(1) Секоја Договорна страна ќе поттикнува и ќе создава поволни услови за инвеститорите на другата Договорна страна да инвестираат на нејзината територија и ќе ги признава таквите инвестиции во согласност со нејзините закони и прописи.

(2) Секоја Договорна страна на својата територија ќе ги штити инвестициите направени во согласност со нејзините закони и прописи од страна на инвеститори на другата Договорна страна и нема да го попречува, преку неразумни или дискриминаторни мерки, управувањето, одржувањето, употребата, уживањето, продажбата и располагањето со такви инвестиции.

(3) Инвестициите и приносите на инвеститорите на која било Договорна страна во секое време ќе добијат праведен и правичен третман на територијата на другата Договорна страна.

Член 4

Национален третман и третман на најповластена нација

(1) Секоја Договорна страна ќе им додели на инвестициите направени од инвеститори на другата Договорна страна третман што не е помалку поволен од третманот што им се дава на инвестициите на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета држава.

(2) Покрај тоа, секоја Договорна страна ќе им додели на инвеститорите на другата Договорна страна, вклучувајќи ги приносите на нивните инвестиции, третман што нема да биде помалку поволен од третманот што им се дава на инвеститорите на која било трета држава.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) од овој член нема да се толкуваат како обврска за едната Договорна страна да им додели на инвеститорите на другата Договорна страна било каков третман, предност или привилегија што резултираат од:

а) нејзиното членство или здружување во која било постојна или идна економска, монетарна или царинска унија, заеднички пазар, слободна трговска зона или сличен меѓународен договор во кој таа е или може да биде членка, или

б) било кое прашање кое е целосно или делумно поврзано со

оданочување, вклучувајќи ги договорите за избегнување на двојното оданочување.

Член 5 Експропријација

(1) Инвестициите извршени од инвеститори на која било Договорна страна нема да бидат национализирани, експроприрани или изложени на мерки што имаат дејство еднакво на национализација или експропријација (во понатамошниот текст „експропријација“) на територијата на другата Договорна страна, освен за јавни цели, во согласност со закон, на недискриминаторна основа и со праведен и правичен надомест. Такиот надоместокот е во износ на пазарната вредност на инвестицијата што е експроприрана веднаш пред експропријацијата или пред претстојната експропријација да стане јавно позната, кое и да се случи прво. Надоместокот вклучува камата што се плаќа на годишна ЛИБОР основа од датумот на експропријацијата до датумот на плаќање. Износот на надоместокот се плаќа во конвертибилна валута, тој е слободно пренослив и се плаќа без непотребно одложување.

(2) Засегнатиот инвеститор има право, во согласност со законот на Договорната страна што ја врши експропријацијата, на прегледување, од страна на судски или друг надлежен орган на таа страна, на неговиот случај и на проценка на неговата инвестиција во согласност со начелата наведени во овој став. Договорната страна што ја врши експропријацијата ги вложува сите напори за да обезбеди дека таквото прегледување се врши веднаш.

(3) Доколку Договорната страна ги експроприра средствата на правното лице што е основано, воспоставено или формирано согласно законот што е во сила во кој било дел од нејзината територија и во кое инвеститорите од другата Договорна страна поседуваат акции, Договорната страна ќе обезбеди дека одредбите од став (1) од овој член се применуваат до оној степен до кој е неопходно за да се обезбеди праведен и правичен надоместок во врска со таквата инвестиција на таквите инвеститори на другата Договорна страна кои се сопственици на тие акции.

Член 6 Надомест на загубите

Инвеститорите на едната Договорна страна чии инвестиции на територијата на другата Договорна страна претрпеле загуби поради војна или друг оружен конфликт, вонредна состојба, востание, бунт, немири или граѓански немири на територијата на другата Договорна

страна, другата Договорна страна ќе им додели третман во врска со враќањето, обесштетувањето, надоместување или друго порамнување што не е помалку поволен од оној што другата Договорна страна им го дава на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета држава. Плаќањата извршени како резултат на тоа се префрлаат без непотребно одложување во конвертибилна и слободно пренослива валута.

Член 7

Пренос на инвестициите и приносите

(1) Секоја Договорна страна на чија што територија се направени инвестициите, ќе им дозволи на инвеститорите на другата Договорна страна, слободно да ги пренесат сите средства во врска со нивните инвестиции направени на нејзина територија, без непотребно одложување и на недискриминаторна основа. Таквите средства може да вклучуваат:

- а) капитал и дополнителни капитални износи што се користат за одржување и зголемување на инвестициите;
- б) нето оперативни добивки, вклучувајќи капитални добивки, дивиденди и камата согласно нивните удели;
- в) отплати на кој било заем, вклучувајќи камата на тој заем, поврзани со инвестицијата;
- г) отплати на договорни надоместоци (royalties) и услужни права поврзани со инвестицијата;
- д) приходи од продажба на нивни акции;
- ѓ) приходи добиени од инвеститори во случај на продажба или делумна продажба или ликвидација;
- е) приходи на граѓани/државјани на едната Договорна страна кои работат во врска со инвестицијата на територијата на другата Договорна страна.

(2) Освен ако не е поинаку договорено меѓу страните, преносот од став (1) од овој член ќе биде дозволено да се изврши во валутата на оригиналната инвестиција или во која било друга конвертибилна валута. Таквиот пренос се врши по пазарниот девизен курс што важи на датумот на преносот, во согласност со процедурите воспоставени од Договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, под услов сите финансиски обврски кон оваа Договорна страна да се исполнети.

Член 8

Суброгација

Доколку една Договорна страна или нејзина назначена агенција гарантира било какво обесштетување во однос на некомерцијални

ризици во врска со инвестиција извршена од било кој од нејзините инвеститори на територијата на другата Договорна страна и изврши плаќање на таквите инвеститори во врска со нивните побарувања согласно овој договор, другата Договорна страна се согласува дека првата Договорна страна или нејзината назначена агенција имаат право врз основа на суброгација да ги остварат своите права и да ги потврдат барањата на тие инвеститори. Суброгираните права нема да ги надминат оригиналните права или побарувања на таквите инвеститори.

Член 9

Решавање спорови меѓу инвеститор и Договорна страна

(1) За споровите меѓу една Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна, инвеститорот ја известува во писмена форма, вклучувајќи детални информации, Договорната страна на чија територија е извршена инвестицијата.

(2) Било каков спор меѓу инвеститор на едната Договорна страна и другата Договорна страна, во врска со инвестиција на првата Договорна страна согласно овој договор се решава, колку што е можно пријателски, по пат на преговори меѓу страните во спорот.

(3) Секој спор што не е решен пријателски во рок од шест месеци од датумот на писменото известување може да се поднесе:

(а) за решавање, во согласност со правото на Договорната страна што ја одобрила инвестицијата, до надлежните судски, арбитражни или административни тела на таа Договорна страна; или

(б) на меѓународно помирување согласно правилата за помирување на Комисијата за меѓународно трговско право на Обединетите нации, доколку двете страни се согласат; или

(в) до Меѓународниот центар за решавање на инвестициски спорови (ИЦСИД) доколку и Договорната страна на инвеститорот и другата Договорна страна се страни на Конвенцијата за решавање на инвестициски спорови меѓу државите и државјаните на други држави, 1965; или

(г) до „ad hoc“ арбитражен трибунал формиран во согласност со Правилата за арбитража на Комисијата за меѓународно трговско право на Обединетите нации (УНЦИТРАЛ), 1976, во согласност со следното:

- Орган кој назначува, согласно член 7 од Правилата е

претседателот, потпретседателот или следниот по ранг судија од Меѓународниот суд на правдата, кој не е државјанин на која било Договорна страна. Третиот арбитер не е државјанин на која било Договорна страна.

- Страните назначуваат свои арбитри во рок од два месеца.
- Арбитражниот трибунал ја наведува основата за својата одлука и ги дава причините по барање на било која страна.

(4) Арбитражната одлука се базира на:

- а) одредбите од овој Договор;
- б) националното право на Договорната страна на чија територија е направена инвестицијата;
- в) правилата и универзално прифатените принципи на меѓународното право.

(5) арбитражната одлука е конечна и обврзувачка за страните во спорот. Секоја Договорна страна се обврзува да ги изврши одлуките во согласност со нејзиното национално право.

Член 10

Спорови меѓу Договорните страни

(1) Сите спорови меѓу Договорните страни во врска со толкувањето или примената на овој договор треба колку што е можно да се решаваат по пат на консултации и преговори, преку дипломатски канали.

(2) Доколку спорот меѓу Договорните страни не може да се реши на овој начин во рок од шест месеци од моментот на настанување на спорот, по барање на било која Договорна страна, може да се поднесе до арбитражен трибунал.

(3) Таквиот арбитражен трибунал се формира за секој поединечен случај на следниот начин. Во рок од два месеца од приемот на барањето за арбитража, секоја Договорна страна назначува по еден член на трибуналот. Тие двајца членови потоа избираат државјанин на трета држава кој, по одобрување од двете Договорни страни, се назначува за претседател на трибуналот. Претседателот се назначува во рок од два месеца од датумот на назначување на другите два члена.

(4) Доколку во периодот од став (3) од овој член не се извршат потребните назначувања, секоја Договорна страна може, во отсуство на било каква друга спогодба, да го повика претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Доколку претседателот е државјанин на која било

Договорна страна или на друг начин е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува потпретседателот да ги изврши потребните назначувања. Доколку потпретседателот е државјанин на која било Договорна страна или и тој е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува следниот по ранг член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на која било Договорна страна да ги изврши потребните назначувања.

(5) Арбитражниот трибунал донесува одлука со мнозинство гласови. Таквата одлука е конечна и обврзувачка за двете Договорни страни. Секоја Договорна страна ги сноси трошоците на својот член на трибуналот и на нејзиното застапување во арбитражните постапки; трошокот на претседателот и останатите трошоци ги снесат двете Договорни страни во еднакви делови. Меѓутоа, трибуналот може во својата одлука да наведе поголем дел од трошоците да сноси едната или двете Договорни страни, а оваа одлука е конечна и обврзувачка за двете Договорни страни. Трибуналот ги одредува своите постапки.

Член 11

Влез и престој на персонал

Договорната страна, во согласност со законите кои се во сила, во врска со влезот и престојот на недржавјани, ќе им дозволи на физичките лица на другата Договорна страна и персоналот вработен од инвеститорите на другата Договорна страна да влезат и да останат на нејзина територија за целите на ангажирање во активности поврзани со инвестициите.

Член 12

Важечки закони

(1) Освен ако не е поинаку пропишано во овој Договор, сите инвестиции се регулирани со законите што се во сила на територијата на Договорната страна на која се направени инвестициите.

(2) По исклучок на став (1) од овој член, ништо во овој Договор нема да ја спречи Договорната страна на чија територија е извршена инвестицијата да преземе активност за заштита на своите основни безбедносни интереси или во услови на екстремна вонредна состојба, во согласност со нејзините закони што нормално и разумно важат на недискриминаторска основа.

Член 13 Примена на други правила

Доколку законите на која било Договорна страна или обврските согласно меѓународното право што постојат сега или ќе се воспостават подоцна меѓу Договорните страни, покрај овој Договор, содржат прописи, без оглед дали се општи или конкретни, со кои им се дава на инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна третман што е поповолен од оној што се дава со овој Договор, таквите правила ќе преовладуваат над овој Договор до оној степен до кој е поповолно.

Член 14 Влегување во сила

Овој Договор подлежи на ратификација и влегува во сила на последниот датум на кој било која Договорна страна ја известува другата дека се исполнети нејзините внатрешни постапки за влегување во сила на овој Договор.

Член 15 Траење и откажување

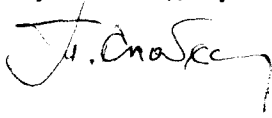
(1) Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години. После тоа, тој останува во сила за сличен период или периоди, освен ако било која Договорна страна ја извести другата Договорна страна за својата намера за откажување на Договорот. Известувањето за откажување влегува во сила една година откако ќе биде добиено од другата Договорна страна.

(2) Во однос на инвестициите направени пред датумот на влегување во сила на известувањето за откажување на овој Договор, одредбите од овој Договор продолжуваат да важат за период од десет (10) години од датумот на откажување на овој Договор.

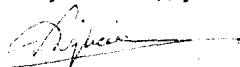
Како сведоци на горенаведеното, долу потпишаните, соодветно овластени од нивните влади, го потпишаа овој Договор.

Во Скопје на 17 март 2008 год. во два оригинални примерока, секој на македонски, хинду и англиски јазик, при што сите текстови се еднакво важечки. Во случај на разлики во толкувањето, ќе преовлада англискиот текст.

За Владата
на Република Македонија

За Владата
на Република Индија

निवेशों के संवर्धन और पारस्परिक संरक्षण

हेतु

मकदूनिया गणराज्य की सरकार

तथा

भारत गणराज्य की सरकार

के बीच करार

मकदूनिया गणराज्य की सरकार और भारत गणराज्य की सरकार (जिन्हें इसके बाद "संविदाकारी पक्ष" कहा गया है);

एक संविदाकारी पक्ष के निवेशकों द्वारा दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में अधिक निवेश अभिप्रेरित करने की अनुकूल स्थितियां सृजित करने की इच्छा रखते हुए;

यह स्वीकारते हुए कि अंतर्राष्ट्रीय करार के अंतर्गत ऐसे निवेश का प्रोत्साहन और पारस्परिक संरक्षण व्यक्तिगत व्यापारिक पहल की प्रेरणा में मददगार सिद्ध होगा तथा इससे दोनों राज्यों में समृद्धि बढ़ेगी;

निम्न रूप में सहमत हुई हैं :

अनुच्छेद 1 परिभाषाएं

इस करार के प्रयोजनार्थ :-

1. "निवेश" का अर्थ है प्रत्येक प्रकार की परिसंपत्ति, जो उस संविदाकारी पक्ष जिसके भू-भाग में निवेश किया गया है के राष्ट्रीय कानूनों के अनुसार एक संविदाकारी पक्ष के निवेशक द्वारा दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में स्थापित अथवा अधिगृहीत की गई हो, जिसमें ऐसे निवेश के रखरखाव के परिवर्तन शामिल हैं और उसमें विशेष रूप से, यद्यपि एकमात्र नहीं, निम्नलिखित शामिल होंगे :

- (क) चल और अचल संपत्ति तथा अन्य अधिकार जैसे बंधक-पत्र, ग्रहणाधिकार अथवा गिरवी रखना;
- (ख) किसी कंपनी में शेयर, स्टॉक और डिबेंचर व कंपनी में भागीदारी के अन्य समान रूप;
- (ग) वित्तीय मूल्य वाली संविदा के अन्तर्गत धन अथवा किसी कार्य-निष्पादन के अधिकार;
- (घ) बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार जिनमें अन्य बातों के साथ-साथ संबंधित संविदाकारी पक्ष के संगत कानूनों के अनुसार प्रतिलिप्याधिकार, व्यापार चिह्न, पेटेंट, औद्योगिक सम्पत्ति अधिकार, जानकारी या सद्भाव शामिल हैं;
- (ङ) कानून द्वारा अथवा संविदा के तहत दी गई व्यापारिक रियायतें जिनमें तेल और अन्य खनिजों की खोज करने तथा उन्हें निकालने के लिए रियायतें शामिल हैं;

2. "निवेशक" का अर्थ है संविदाकारी पक्ष का कोई देशजात या विधिक व्यक्ति जो दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में निवेश करता है।

- क) दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के संबंध में 'देशजात व्यक्ति' का अर्थ है दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रीय जो संबंधित संविदाकारी पक्ष में प्रवृत्त कानून से अपना दर्जा प्राप्त करता है;
- ख) दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के संबंध में 'विधिक व्यक्ति' का अर्थ है कोई भी विधिक व्यक्ति जिसके अंतर्गत उद्योग, कम्पनियां, कार्पोरेशन, व्यापार संघ तथा/अथवा संगठन शामिल हैं जिन्हें दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के संबंधित विधान के अनुसार स्थापित, निर्गमित या संगठित किया गया है तथा जिसका उस संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में कार्यालय है।

3. "प्रतिफल" का अर्थ है किसी निवेश द्वारा अर्जित मौद्रिक राशियां जैसे लाभ, व्याज, पूंजी लाभ, लाभांश, रायस्टियां एवं शुल्क।

(4) " भू-भाग" का अर्थ है:

- (क) मकदूनिया गणराज्य के संबंध में : मकदूनिया गणराज्य का भू-भाग जिसमें भूमि, समुद्र तथा वायु क्षेत्र शामिल है, जिस पर मकदूनिया गणराज्य अन्तर्राष्ट्रीय कानून के अनुसार प्रभुसत्ता, प्रभुसत्तात्मक अधिकार और ऐसे अधिकारों पर क्षेत्राधिकार रखता है।
- (ख) भारत गणराज्य के संबंध में : भारत गणराज्य का भू-भाग जिसमें इसका सीमांतर्गत जलक्षेत्र और इसके ऊपर का वायुक्षेत्र तथा अन्य समुद्री क्षेत्र शामिल हैं जिसमें विशिष्ट आर्थिक क्षेत्र और महाद्वीपीय तट हैं, जिस पर भारत गणराज्य का अपने प्रवृत्त कानूनों, समुद्र संबंधी कानून पर संयुक्त राष्ट्र के 1982 के अभिसमय तथा अंतर्राष्ट्रीय कानून के अनुसार प्रभुसत्ता, प्रभुसत्तात्मक अधिकार अथवा विशिष्ट क्षेत्राधिकार हो;

अनुच्छेद 2

करार का कार्यक्षेत्र

यह करार दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के निवेशकों द्वारा दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में किए गए सभी निवेशों, जो इसके कानूनों एवं विनियमों के अनुसार इस रूप में स्वीकृत किए गए हों, पर लागू होगा चाहे वे इस करार के प्रवृत्त होने से पूर्व अथवा बाद में किए गए हों।

अनुच्छेद 3

निवेश का संवर्धन और संरक्षण

- (1) प्रत्येक संविदाकारी पक्ष अपने भू-भाग में निवेश किए जाने हेतु दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों को प्रोत्साहित करेगा और उनके लिए अनुकूल स्थितियां सृजित करेगा तथा ऐसे निवेशों को अपने कानूनों, विनियमों और नीति के अनुसार स्वीकृति देगा।
- (2) प्रत्येक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों द्वारा इसके कानूनों और विनियमों के अनुसार इसके भू-भाग में किए गए निवेशों को संरक्षित करेगा तथा ऐसे निवेशों के प्रबंधन, अनुरक्षण, प्रयोग, उपभोग, बिक्री तथा निपटान को अयुक्तिसंगत या भेदभावपूर्ण उपायों से हानि नहीं पहुंचाएगा।
- (3) प्रत्येक संविदाकारी पक्ष के निवेशकों के निवेशों और प्रतिफल को दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में सदैव उचित एवं साम्यपूर्ण व्यवहार प्रदान किया जाएगा।

अनुच्छेद 4 राष्ट्रीय व्यवहार और सर्वाधिक अनुग्रह-प्राप्त राष्ट्र का व्यवहार

- (1) प्रत्येक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों के निवेशों को ऐसा व्यवहार प्रदान करेगा जो इसके अपने निवेशकों के निवेशों अथवा किसी तीसरे राज्य के निवेशकों के निवेशों के साथ किए जाने वाले व्यवहार से कम अनुकूल नहीं होगा।
- (2) इसका अलावा, प्रत्येक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों को, उनके निवेशों के प्रतिफल के संबंध में किए जाने वाले व्यवहार सहित ऐसा व्यवहार प्रदान करेगा जो किसी तीसरे राज्य के निवेशकों को प्रदान किए जाने वाले व्यवहार से कम अनुकूल नहीं होगा।
- (3) ऊपर पैरा (1) तथा (2) के उपबंधों की इस प्रकार व्याख्या नहीं की जाएगी कि एक संविदाकारी पक्ष द्वारा दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों को निम्नलिखित के परिणामस्वरूप उत्पन्न किसी व्यवहार, तरजीह अथवा विशेषाधिकार का कोई लाभ प्रदान करना पड़े:
- (क) किसी मौजूदा अथवा भावी आर्थिक, मौद्रिक या सीमाशुल्क संघ, साझा बाजार, मुक्त व्यापार क्षेत्र या समान प्रकार के अन्तर्राष्ट्रीय करार जिनका यह एक पक्षकार है अथवा हो सकता है; अथवा
- (ख) पूर्णतः अथवा मुख्यतः कराधान से संबंधित कोई मामला जिसमें दोहरे कराधान के अपव्ययन के लिए करार शामिल हैं।

अनुच्छेद 5 स्वामित्वहरण

- (1) दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के निवेशकों के निवेशों का दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में राष्ट्रीयकरण, स्वामित्वहरण नहीं किया जाएगा अथवा उन्हें ऐसे उपायों के अधीन नहीं लाया जाएगा जिनका प्रभाव राष्ट्रीयकरण अथवा स्वामित्वहरण के समकक्ष हो (जिन्हें इसके बाद "स्वामित्वहरण" कहा गया है), सिवाय तब जब यह कानून के अनुसार भेदभाव रहित आधार पर जनहित में हो तथा उचित एवं साम्यपूर्ण क्षतिपूर्ति दिए जाने के प्रति हो। ऐसी क्षतिपूर्ति स्वामित्वहरण से तत्काल पूर्व या स्वामित्वहरण के सार्वजनिक होने की तिथि से तुरन्त पूर्व, जो भी पहले हो, स्वामित्वहरण निवेश के बाजार मूल्य के समकक्ष होगी। इसमें स्वामित्वहरण की तिथि से भुगतान की तारीख तक वार्षिक दिवस आधार पर परिकल्पित ब्याज शामिल होगा। क्षतिपूर्ति की राशि का निपटान परिचर्चनीय मुद्रा में किया जाएगा, यह मुक्त रूप से अंतर्राष्ट्रीय होगी तथा बिना अनावश्यक विलम्ब के अदा की जाएगी।

- (ग) निवेश से संबंधित किसी ऋण की वापसी-अदायगियां, जिनमें उन पर ब्याज भी शामिल है ;
- (घ) निवेश से संबंधित रायल्टियों और सेवा शुल्कों का भुगतान;
- (ङ.) उनके शेयरों की बिक्री से हुई आय ;
- (च) बिक्री अथवा आंशिक बिक्री अथवा परिसमापन की स्थिति में निवेशकों द्वारा प्राप्त आय ;
- (छ) एक संविदाकारी पक्ष के नागरिकों/राष्ट्रिकों की आय जो निवेश के संबंध में दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में कार्य करते हैं ।

(2) जब तक पक्षों के बीच अन्यथा सहमति न हो जाए, इस अनुच्छेद के पैरा (1) के अन्तर्गत मुद्रा अन्तरण मूल निवेश की मुद्रा अथवा किसी अन्य परिवर्तनीय मुद्रा में अनुज्ञेय होंगे। अन्तरण की तारीख को प्रयोज्य विनिमय की वाजार दर पर ऐसे अंतरण उस संविदाकारी पक्ष द्वारा स्थापित प्रक्रियाओं के अनुसार किए जाएंगे जिसके भू-भाग में निवेश किया गया है वशर्त कि इस संविदाकारी पक्ष की सभी वित्तीय देयताएं पूर्ण की गई हों।

अनुच्छेद 8 प्रतिस्थापन

यदि किसी संविदाकारी पक्ष अथवा इसके नामित अभिकरण ने दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में इसके किसी निवेशक द्वारा किए गए निवेश के संबंध में गैर-वाणिज्यिक जोखिमों के प्रति किसी क्षतिपूर्ति की गारंटी दी हो और इस करार के अधीन उनके दावों के संबंध में निवेशकों को भुगतान किया हो तो दूसरा संविदाकारी पक्ष सहमत होगा कि पहला संविदाकारी पक्ष अथवा उसका नामोदित अभिकरण प्रतिस्थापन के आधार पर उन निवेशकों के अधिकारों का प्रयोग करने और दावा करने का हकदार है। प्रतिस्थापित अधिकार अथवा दावे ऐसे निवेशकों के मूल अधिकारों अथवा दावों से अधिक नहीं होंगे।

अनुच्छेद 9 निवेशक तथा संविदाकारी पक्ष के बीच विवादों का निपटान

(1) किसी एक संविदाकारी पक्ष तथा दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशक के बीच विवादों को लिखित में अधिसूचित किया जाएगा जिसमें निवेशक द्वारा उस संविदाकारी पक्ष जिसके भू-भाग में निवेश किया गया है, को ब्यौरेवार सूचना दी जानी शामिल है।

(2) इस करार के अंतर्गत एक संविदाकारी पक्ष के निवेशक तथा दूसरे संविदाकारी पक्ष के बीच पहले पक्ष के निवेश के संबंध में उठे किसी निवेश विवाद का निपटान विवाद के पक्षकारों के बीच बातचीत के माध्यम से, यथारसंबद्ध, सौहार्दपूर्ण ढंग से किया जाएगा ।

(3) यदि ऐसा कोई विवाद लिखित अधिसूचना की तिथि से छः महीनों की अवधि के भीतर सौहार्दपूर्ण रूप से नहीं निपटाया गया हो, तो उसे निम्न को प्रस्तुत किया जा सकता है :

- (क) जिस संविदाकारी पक्ष ने निवेश स्वीकृत किया है, उसके कानून के अनुसार उसके सक्षम न्यायिक, माध्यस्थम अथवा प्रशासनिक निकायों को समाधान के लिए; अथवा
- (ख) अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार कानून संबंधी संयुक्त राष्ट्र आयोग के समाधान नियमों के तहत अन्तर्राष्ट्रीय समाधान को।
- (ग) निवेश विवाद निपटान संबंधी अन्तर्राष्ट्रीय केन्द्र को, यदि निवेशक का संविदाकारी पक्ष तथा दूसरा संविदाकारी पक्ष दोनों ही राष्ट्रों तथा अन्य राष्ट्रों के राष्ट्रिकों के बीच निवेश विवाद निपटान अभिसमय, 1965 के पक्षकार हैं; अथवा
- (घ) अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार कानून, 1976 संबंधी संयुक्त राष्ट्र आयोग के माध्यस्थम नियमों के अनुसार स्थापित किसी तदर्थ माध्यस्थम न्यायाधिकरण को निम्न शर्तों के अधीन भेजा जाएगा:

- नियमों के अनुच्छेद 7 के अधीन नियुक्ति प्राधिकारी अंतर्राष्ट्रीय न्यायालय का अध्यक्ष, उपाध्यक्ष अथवा अगला वरिष्ठ न्यायाधीश होगा जो किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रिक न हो। तीसरा मध्यस्थ दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रिक नहीं होगा।
- ये पक्षकार दो माह के भीतर अपने संबंधित मध्यस्थों को नियुक्त करेंगे।
- माध्यस्थम न्यायाधिकरण दोनों में से किसी भी एक पक्ष द्वारा अनुरोध करने पर अपने निर्णय का आधार बताएगा और इसके कारण बताएगा।

(4) माध्यस्थम पंचाट निम्न पर आधारित होगा:

- क) इस करार के उपबंध;
- ख) उस संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रीय कानून जिसके भू-भाग में निवेश किया गया था;
- ग) अंतर्राष्ट्रीय कानून के सार्वभौम स्वीकृत सिद्धांत तथा नियम

(5) माध्यस्थम पंचाट विवाद के पक्षकारों के लिए अंतिम तथा बाध्यकारी होगा। प्रत्येक संविदाकारी पक्ष अपने राष्ट्रीय कानूनों के अनुसार निर्णयों को निष्पादित करने का वचन देता है।

अनुच्छेद 10 संविदाकारी पक्षों के बीच विवाद

- (1) संविदाकारी पक्षों के बीच इस करार की व्याख्या अथवा प्रयोग से संबंधित किसी विवाद को यथासंभव राजनयिक माध्यमों के जरिए परामर्श तथा बातचीत के माध्यम से निपटाया जाएगा।
- (2) यदि संविदाकारी पक्षों के बीच विवाद का निपटान विवाद के उत्पन्न होने के छह महीने के अन्दर इस प्रकार नहीं किया जाता, तो दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष के अनुरोध पर इसे माध्यस्थ न्यायाधिकरण को प्रस्तुत किया जाएगा।
- (3) ऐसा माध्यस्थ न्यायाधिकरण प्रत्येक पृथक मामले के लिए निम्नानुसार गठित किया जाएगा: माध्यस्थ के लिए अनुरोध प्राप्ति के दो महीनों के अन्दर प्रत्येक संविदाकारी पक्ष न्यायाधिकरण के एक सदस्य की नियुक्ति करेगा। वे दोनों सदस्य तब किसी तीसरे देश के राष्ट्रिक का चयन करेंगे, जिसे दोनों संविदाकारी पक्षों के अनुमोदन से न्यायाधिकरण का अध्यक्ष नियुक्त किया जाएगा। अध्यक्ष की नियुक्ति अन्य दो सदस्यों की नियुक्ति की लिथि से दो माह के भीतर की जाएगी।
- (4) यदि इस अनुच्छेद के पैराग्राफ (3) में निर्दिष्ट अवधियों के अन्दर आवश्यक नियुक्तियां नहीं की जाती हैं, तो दोनों में से कोई भी संविदाकारी पक्ष, कोई अन्य समझौता न होने पर, अन्तर्राष्ट्रीय न्यायालय के अध्यक्ष को आवश्यक नियुक्तियां करने के लिए आमंत्रित कर सकता है; यदि अध्यक्ष दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रिक है अथवा उसे उक्त कार्य करने से अन्वथा रोका जाता है, तो उपाध्यक्ष को आवश्यक नियुक्तियां करने के लिए आमंत्रित किया जाएगा। यदि उपाध्यक्ष दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रिक है अथवा उसे भी उक्त कार्य करने से रोका जाता है तो अन्तर्राष्ट्रीय न्यायालय में अगली वरिष्ठता वाले सदस्य जो दोनों में से किसी भी संविदाकारी पक्ष का राष्ट्रिक नहीं है, को आवश्यक नियुक्तियां करने के लिए आमंत्रित किया जाएगा।
- (5) माध्यस्थ न्यायाधिकरण अपना निर्णय बहुमत द्वारा करेगा। ऐसे निर्णय अंतिम तथा दोनों संविदाकारी पक्षों पर बाध्यकारी होंगे। प्रत्येक संविदाकारी पक्ष न्यायाधिकरण के अपने सदस्य तथा माध्यस्थ कार्यवाहियों में उनके प्रतिनिधित्व का खर्च स्वयं वहन करेगा; अध्यक्ष का खर्च तथा शेष खर्च दोनों संविदाकारी पक्षों द्वारा समान रूप से वहन किए जाएंगे। तथापि, न्यायाधिकरण अपने निर्णय में यह निर्देश दे सकता है कि खर्च का बड़ा भाग दोनों संविदाकारी पक्षों में से किसी एक के द्वारा वहन किया जाएगा और यह पचाट अंतिम तथा दोनों संविदाकारी पक्षों पर बाध्यकारी होगा। न्यायाधिकरण अपनी प्रक्रिया स्वयं निर्धारित करेगा।

अनुच्छेद 11 कार्मिकों का प्रवेश और निवास

एक संविदाकारी पक्ष गैर-नागरिकों के प्रवेश और निवास के संबंध में समय-समय पर लागू अपने कानूनों के अधीन रहते हुए उन देशजत व्यक्तियों जो दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशक हैं तथा दूसरे

संविदाकारी पक्ष के निवेशकों द्वारा नियोजित कार्मिकों को निवेश से संबंधित कार्य करने के प्रयोजन से अपने भू-भाग में प्रवेश करने और रहने की अनुमति प्रदान करेगा।

अनुच्छेद 12 **प्रयोज्य कानून**

(1) इस करार के अन्तर्गत अन्यथा किए गए उपबंधों के अतिरिक्त, किये गये समस्त निवेश उस संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में प्रवृत्त कानूनों द्वारा शासित होंगे जहां ऐसे निवेश किए जाते हैं।

(2) इस अनुच्छेद के पैरा (1) के बावजूद इस करार में ऐसा कुछ नहीं है जो उस संविदाकारी पक्ष को, जिसके भू-भाग में निवेश किया गया है, अपने आवश्यक सुरक्षा हितों के संरक्षण अथवा अत्यधिक आपातक परिस्थितियों में सामान्यतया और युक्तिसंगत रूप से भेदभाव रहित आधार पर प्रयोज्य अपने कानूनों के अनुसार कार्रवाई करने से बाधित करे।

अनुच्छेद 13 **अन्य नियमों का प्रयोग**

यदि किसी भी संविदाकारी पक्ष के कानूनों के उपबंध अथवा वर्तमान में मौजूद अन्तर्राष्ट्रीय कानून के अधीन बाध्यताओं या वर्तमान करार के अलावा दोनों संविदाकारी पक्षों के बीच इसके वान स्थापित उपबंधों में ऐसे नियम शामिल हों, भले ही वे सामान्य या विशिष्ट हों जो दूसरे संविदाकारी पक्ष के निवेशकों द्वारा किए गए निवेशों के लिए वर्तमान करार द्वारा प्रदत्त व्यवहार से अधिक अनुकूल व्यवहार प्रदान करते हैं तो ऐसे नियम उस सीमा तक, जहां तक वे अधिक अनुकूल हैं, वर्तमान करार पर अभिभावी होंगे।

अनुच्छेद 14 **करार का प्रवृत्त होना**

यह करार अनुसमर्थन के अधीन होगा तथा उस परवर्ती तिथि को प्रवृत्त होगा जब दोनों में से एक संविदाकारी पक्ष ने दूसरे संविदाकारी पक्ष को सूचित किया हो कि इस करार के प्रवृत्त होने की इसकी आंतरिक कानूनी प्रक्रियाएं पूर्ण कर ली गई हैं।

अनुच्छेद 15
समयावधि और समाप्ति

(1) यह करार दस वर्ष की समयावधि के लिए प्रवृत्त रहेगा। उसके बाद, यह समान अवधि या अवधियों के लिए प्रवृत्त रहेगा जब तक कि दोनों में से कोई एक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष को करार समाप्ति के अपने इरादे की सूचना नहीं दे देता। समाप्ति की सूचना दूसरे संविदाकारी पक्ष को उसकी प्राप्ति की तिथि एक वर्ष पश्चात प्रभावी होगी।

(2) इस करार की समाप्ति की सूचना प्रभावी हो जाने की तिथि से पूर्व किए गए निवेशों के संबंध में इस करार के उपबंध इस करार की समाप्ति की तारीख से आगे दस वर्षों के लिए प्रभावी बने रहेंगे।

जिसके साक्ष्य में अधोहरताक्षरकर्ताओं ने अपनी-अपनी सरकारों की ओर से विधिवत् प्राधिकृत होकर, इस करार पर हस्ताक्षर किए हैं।

में दिनांक 17.03, 2008 को सम्मन्न इस करार की मकदूनियाई, हिन्दी तथा अंग्रेजी भाषाओं में दो-दो मूल प्रतियाँ तैयार की गई हैं, दोनों पाठ समान रूप से प्रामाणिक हैं। व्याख्या में किसी भिन्नता की स्थिति में अंग्रेजी पाठ मान्य होगा।

मकदूनिया गणराज्य की सरकार

भारत गणराज्य की सरकार

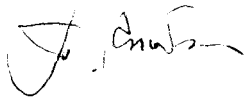
की

की

ओर से

ओर से

(द्रायको स्लावेस्की)
वित्त मंत्री

(एम. लाल डिग्लियाना)
भारतीय राजदूत

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF INDIA
FOR
THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION
OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the Republic of India (hereinafter referred to as the "Contracting Parties");

Desiring to create conditions favourable for fostering greater investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognising that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investment will be conducive to the stimulation of individual business initiative and will increase prosperity in both the countries;

Have agreed as follows:

Article 1 Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. the term "investment" means every kind of asset established or acquired, including changes in the form of such investment, by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, in accordance with the national laws of the Contracting Party in whose territory the investment is made and in particular, though not exclusively, includes:

- a) movable and immovable property, as well as other rights such as mortgages, liens or pledges;
- b) shares in, stock and debentures of a company and any other similar forms of participation in a company;
- c) rights to money or to any performance under contract having a financial value;
- d) intellectual property rights including, inter alia, copyrights, trade marks, patents, industrial property rights, know-how or goodwill in accordance with the relevant laws of the respective Contracting Party;
- e) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for and extract oil and other minerals.

2. the term "investor" means any natural or legal person of one Contracting Party that invests in the territory of the other Contracting Party.

- a) "natural person" with respect to either Contracting Party, means any national of the either Contracting Party who derives its status from the law in force in the respective Contracting Party;
- b) "legal person" with respect to either Contracting Party, means any legal person including enterprises, companies, corporations, business association and/or organisations established, incorporated or organised in accordance with the respective legislation of either Contracting Party and having their seat in the territory of that Contracting Party.

3. the term "returns" means the monetary amounts yielded by an investment such as profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees.

4. the term "territory" means:

- a) in respect of the Republic of Macedonia: the territory of the Republic of Macedonia, including land, water and airspace, over which the Republic of Macedonia exercises sovereignty, sovereign rights and jurisdiction over such rights in accordance with international law.
- b) in respect of the Republic of India: the territory of the Republic of India including its territorial waters and the airspace above it and other maritime zones including the Exclusive Economic Zone and continental shelf over which the Republic of India has sovereignty, sovereign rights or exclusive jurisdiction in accordance with its laws in force, the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea and international law.

Article 2 Scope of the Agreement

This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, accepted as such in accordance with its laws and regulations, whether made before or after the coming into force of this Agreement.

Article 3 Promotion and Protection of Investment

(1) Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory, and admit such investments in accordance with its laws and regulations.

(2) Each Contracting Party shall protect within its territory, investments made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party and shall not impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, sale and disposal of such investments.

(3) Investments and returns of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment in the territory of the other Contracting Party.

Article 4 National Treatment and Most-Favoured-Nation Treatment

(1) Each Contracting Party shall accord to investments of investors of the other Contracting Party, treatment which shall not be less favourable than that accorded either to investments of its own or investments of investors of any third State.

(2) In addition, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party, including in respect of returns on their investments, treatment which shall not be less favourable than that accorded to investors of any third State.

(3) The provisions of paragraphs (1) and (2) above shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

- a) its membership of, or association with any existing or future economic, monetary or customs union, common market, free trade area or similar international agreement to which it is or may become a party, or
- b) any matter relating wholly or mainly to taxation, including the agreements for avoidance of double taxation.

Article 5 Expropriation

(1) Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect

equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose, in accordance with law, on a non-discriminatory basis and against fair and equitable compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The compensation shall include interest calculated on the annual LIBOR basis from the date of expropriation to the date of payment. The amount of compensation shall be settled in the convertible currency, it shall be freely transferable and paid without undue delay.

(2) The investor affected shall have right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to review, by a judicial or other competent authority of that Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this paragraph. The Contracting Party making the expropriation shall make every endeavour to ensure that such review is carried out promptly.

(3) Where a Contracting Party expropriates the assets of a legal person which is established, incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph (1) of this Article are applied to the extent necessary to ensure fair and equitable compensation in respect of their investment to such investors of the other Contracting Party who are owners of those shares.

Article 6 Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, insurrection, revolt, riot or civil disturbances in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State. Resulting payments shall, be transferable without undue delay, in the convertible and freely transferable currency.

Article 7 Repatriation of Investment and Returns

(1) Each Contracting Party in whose territory investments have been made, shall grant all funds of the investors of the other Contracting

Party relating to their investments in its territory, to be freely transferred, without unreasonable delay and on a non-discriminatory basis. Such funds may include:

- a) Capital and additional capital amounts used to maintain and increase investments;
- b) Net operating profits including capital gains, dividends and interest in proportion to their share-holdings;
- c) Repayments of any loan including interest thereon, relating to the investment;
- d) Payment of royalties and services fees relating to the investment;
- e) Proceeds from sales of their shares;
- f) Proceeds received by investors in case of sale or partial sale or liquidation;
- g) The earnings of citizens/nationals of one Contracting Party who work in connection with investment in the territory of the other Contracting Party.

(2) Unless otherwise agreed to between the parties, currency transfer under paragraph (1) of this Article shall be permitted in the currency of the original investment or any other convertible currency. Such transfer shall be made at the applicable market rate of exchange on the date of transfer, in accordance with the procedures established by the Contracting Party in whose territory the investment was made, provided that all financial obligation towards this Contracting Party have been fulfilled.

Article 8 Subrogation

If one Contracting Party or its designated agency has guaranteed any indemnity against non-commercial risks in respect of an investment by any of its investors in the territory of the other Contracting Party and has made payment to such investors in respect of their claims under this Agreement, the other Contracting Party agrees that the first Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and assert the claims of those investors. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claim of such investors.

Article 9
Settlement of Disputes Between an Investor and a
Contracting Party

(1) Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party shall be notified in writing, including detailed information, by the investor to the Contracting Party in whose territory the investment was made.

(2) Any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in relation to an investment of the former under this Agreement shall, as far as possible, be settled amicably through negotiations between the parties to the dispute.

(3) Any such dispute which has not been amicably settled within a period of six months from the date of the written notification, may be submitted:

(a) for resolution, in accordance with the law of the Contracting Party which has admitted the investment to that Contracting Party's competent judicial, arbitral or administrative bodies; or

(b) To International conciliation under the Conciliation Rules of the United Nations Commission on International Trade Law, if both parties agree; or

(c) to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), if the Contracting Party of the investor and the other Contracting Party are both parties to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of the other States, 1965; or

(d) to an "ad hoc" arbitral tribunal established in accordance with the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), 1976, subject to the following:

- The appointing authority under Article 7 of the Rules shall be the President, the Vice-President or the next senior Judge of the International Court of Justice, who is not a national of either Contracting Party. The third arbitrator shall not be a national of either Contracting party.
- The parties shall appoint their respective arbitrators within two months.
- The arbitral tribunal shall state the basis of its decision and give reasons upon a request of either party.

- (4) The arbitration award shall be based on:
- a) The provisions of this Agreement;
  - b) The national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made;
  - c) The rules and the universally accepted principles of international law.

(5) The arbitral award shall be final and binding for the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the decisions in accordance with its national law.

Article 10 **Disputes between the Contracting Parties**

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, as far as possible, be settled through consultations and negotiations, through diplomatic channels.

(2) If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled within six months from the time the dispute arose, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.

(3) Such an arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.

(4) If within the periods specified in paragraph (3) of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

(5) The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decisions shall be final and binding on both Contracting

Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be final and binding on both Contracting Parties. The tribunal shall determine its own procedures.

Article 11

Entry and Sojourn of Personnel

A Contracting Party shall, subject to its laws in force, relating to the entry and sojourn of non-citizens, permit natural persons of the other Contracting Party and personnel employed by investors of the other Contracting Party to enter and remain in its territory for the purpose of engaging in activities connected with investments.

Article 12

Applicable Laws

(1) Except as otherwise provided in this Agreement, all investments shall be governed by the laws in force in the territory of the Contracting Party in which such investments are made.

(2) Notwithstanding paragraph (1) of this Article nothing in this Agreement precludes the Contracting Party in whose territory the investment was made, from taking action for the protection of its essential security interests or in circumstances of extreme emergency in accordance with its laws normally and reasonably applied on a non discriminatory basis.

Article 13

Application of other Rules

If the laws of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

Article 14
Entry into Force

This Agreement shall be subject to ratification and shall enter into force on the latter date on which either Contracting party notifies the other that its internal legal procedures for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Article 15
Duration and Denunciation

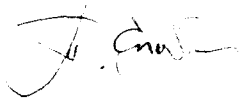
(1) This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years. Thereafter it shall remain in force for a similar period or periods unless, either Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to denounce the Agreement. The notice of denunciation shall become effective one year after it has been received by the other Contracting Party.

(2) With respect to investments made prior to the date when the notice of denunciation of this Agreement become effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of denunciation of this Agreement.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in SKOPE on 17.03.2008, in two originals each in the Macedonian, Hindi and English languages, all texts being equally authoritative. In case of any divergence in the interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of the Republic
of Macedonia**

**For the Government of the Republic
of India**

